

Zure ikastetxea prest al dago haurren aurkako sexu-abusua prebenitzeko?

Ikastetxeetarako autodiagnostikoa

25 adierazle, hezkuntza-eremuan haurren eta nerabeen aurkako sexu-indarkeria prebenitzeko, antzemateko eta horren aurrean jarduteko.

Gida honi buruz

Egiletza eta prestaketa

Gida hau Garaitzak prestatu du, ikastetxeei zuzendutako sentsibilizazio- eta hausnarketa-tresna gisa, haurren eta nerabeen babesaren kultura indartu nahi duten hezkuntza-zentroentzat.

Bere helburua da ikastetxeei beren indarguneak eta hobetu beharreko arloak identifikatzen laguntzea, haur eta nerabeentzako hezkuntza-ingurune seguruagoak, babesleagoak eta haien eskubideekiko errespetuzkoagoak sustatzeko.

Prestaketa, diseinua eta maketazioa

Garaitza

Hurtzarotan sexu-abusuak eta tratu txarrak jasan zituzten pertsona helduei arreta emateko elkarteak.

Argitalpen urtea

2026

Gidaren erabilera

Argitalpen hau ikastetxe eta erakundeentzako hausnarketa- eta barne-lanerako tresna gisa erabiltzeko sortu da, haurren babesarekin konprometituta daudenentzat.

Gida zabaldu daiteke, Garaitzaren egiletza aitortzen bada eta edukia aldatzen ez bada alde zuzenetik baimenik gabe.

Erreferentziak eta oinarri teorikoa

Gida hau honako hauetan oinarritzen da:

- Haurren eta nerabeen babesari buruz indarrean dagoen araudian.
- Haurrak eta nerabeak indarkeriaren aurrean osotasunez babesteari buruzko 8/2021 Lege Organikoan (LOPIVI).
- Haurren eskubideen ikuspegian.
- Tratu onaren, prebentzioaren, detekzioaren eta esku-hartzearen ikuspegian.

Sarrera

Ikastetxeek funtsezko zeregina dute haurrak eta nerabeak babesteko. Ikaskuntzarako espazioak izateaz gain, haurrek eta nerabeek erreferentziazko helduekin konfiantzazko loturak garatzen dituzten lekuak ere badira. Horregatik, hezkuntza-komunitatea funtsezko eragilea da edozein indarkeria mota prebenitzeko, detektatzeko eta haren aurrean jarduteko.

Haurrak eta nerabeak indarkeriaren aurrean osotasunez babesteari buruzko 8/2021 Lege Organikoa (LOPVI) onartzeak aurrerapauso garrantzitsua ekarri du hezkuntza-ingurune seguruak sortzeko bidean, eta ikastetxeek benetako babesaren kultura garatzeko duten erantzukizuna indartu du.

Hala ere, protokolo bat izatea edo lege-betebeharrak betetzea bidearen zati bat baino ez da.

Ingurune seguru bat eraikitzeak tratu ona sustatzea, ikasleen parte-hartzea bultzatzea, langileak prestatzea, familiak inplikatzeko eta hezkuntza-komunitate osoak arrisku-egoeren aurrean nola prebenitu, detektatu eta jardun jakitea bermatzea eskatzen du.

Helburu horrekin sortu da gida hau.

Ez du ikastetxe baten babes-maila ebaluatu edo ziurtatu nahi; aitzitik, hausnarketa errazteko eta indarguneak zein hobekuntza-aukerak identifikatzen laguntzeko tresna praktiko bat eskaintzea du xede. Adierazle multzo baten bidez, ikastetxe bakoitzak sexu-indarkeriaren prebentzioarekin, detekzioarekin eta erantzunarekin lotutako hainbat alderdi aztertu ahal izango ditu, etengabeko hobekuntza eta ikasleen ongizatearekiko konpromisoa sustatuz.

Haurrak babestea ez baitago pertsona bakar baten esku, prestatuta, koordinatuta eta konprometituta dagoen hezkuntza-komunitate oso baten esku baizik.

Prebentzioa arrisku-egoera bat agertu baino askoz lehenago hasten da. Babesaren kultura eraikitzen hasten da.

Nola erabili gida hau?

Hausnartzeko tresna bat, ez ebaluatzeko

Gida hau autodiagnostikorako tresna gisa diseinatu da, ikastetxeei haurren eta nerabeen aurkako sexu-indarkeria prebenitzeko, detektatzeko eta horren aurrean jarduteko duten prestakuntza-maila aztertzen laguntzeko.

Ez da proba bat, ez ikuskaritza bat, ezta ziurtapen-sistema bat ere. Bere helburua da ikastetxearen jardunbideei buruzko hausnarketa zintzoa sustatzea eta indargune diren alderdiak nahiz babesaren kultura sendotzen jarraitzeko indartu daitezkeenak identifikatzen laguntzea.

Gomendatzen dugu galdetegia zuzendaritza-taldeak, ongizate eta babeserako koordinatzaileak, orientazio-departamentuak eta ikastetxeko beste profesional batzuek batera betetzea. Ikuspegi desberdinak izateak analisia aberastuko du eta errealitatera hobeto egokitutako ikuspegia lortzen lagunduko du.

Nola erantzun?

Adierazle bakoitza ikastetxearen egungo egoera kontuan hartuta baloratu behar da.

BAI

Adierazlea ezarrita dago, inplikaturako pertsonak ezagutzen dute eta ikastetxearen ohiko jardunaren parte da.

NEURRI BATEAN

Alderdi honekin lotutako aurrerapenak edo ekimenak badaude, baina oraindik ez daude guztiz garatuta edo ez dira hezkuntza-komunitate osora iristen.

EZ

Gaur egun alderdi hori ez dago ezarrita edo sakon berrikusi behar da.

Hasi aurretik

Babesaren kultura eraikitzea prozesu bat da

Haurren aurkako indarkeriaren prebentzioa ez dago soilik protokoloak izatearen edo lege-betebeharrak betetzearen mende. Konpromisoa, hausnarketa eta hezkuntza-komunitate osoa inplikatu duen etengabeko hobekuntza behar ditu.

Autodiagnostiko honen helburua prozesu horretan laguntzea da. Hasi aurretik, kontuan izan honako bost ideia hauek.

Autodiagnostiko hau gidatuko duten bost printzipioak

Babesaren kultura ez da egun batetik bestera eraikitzen. Hausnarketa, lankidetzaz eta hezkuntza-komunitate osoaren konpromisoa eskatzen dituen prozesua da. Bost printzipio hauek gida honetako ibilbidean zehar lagungarri izango dira, eta ikastetxearen etengabeko hobekuntza bultzatzeko erreferentzia gisa balio dezakete.

Hausnartu

Zintzotasunez erantzuteak. Ikastetxearen benetako egoera ezagutzeko eta indarguneak nahiz hobekuntza-aukerak identifikatzeko aukera ematen du.

Partekatu

Haurren babesa guztion erantzukizuna da. Autodiagnostikoan profesional desberdinen parte-hartzeak analisia aberasten du eta erabaki hobek hartzen laguntzen du.

Identifikatu

Erantzun bakoitzak informazio baliagarria eskaintzen du. Ondo funtzionatzen duten alderdiak eta arreta edo garapen handiagoa behar dutenak identifikatzeko.

Lehentasuna eman

Ez da beharrezkoa aldaketa guztiak aldi berean egitea. Helburu argi eta errealistak ezartzeak modu jarraituan aurrera egiten laguntzen du.

Hobetu

Babesaren kultura etengabeko prozesua da. Ikastetxearen jardunbideak aldizka berrikustek egindako aurrerapenak sendotzen eta erronka berrietara egokitzen laguntzen du.

1. BLOKEA

Babesaren kultura eta erakundearen konpromisoa

Ingurune seguru bat sortzea ikastetxearen konpromisoarekin hasten da

Haurren eta nerabeen babesa ez dago arrisku-egoera bat agertzen denean jarduteko gaitasunaren mende soilik. Horretarako, ikastetxeak babesaren kultura bere antolaketan, erabakietan eta hezkuntza-komunitate osoarekin ezartzen dituen harremanetan txertatu behar du.

Kultura hori eraikitzen da ikasleen ongizatea lehentasun partekatua bihurtzen denean, erantzukizun argiak daudenean, prozedurak ezagunak direnean eta indarkeria mota guztien prebentzioarekin benetako konpromisoa dagoenean.

Lehen bloke honek ikastetxearen erakunde-konpromisoari eta ingurune seguruak, errespetuzkoak eta babesleak sortzen laguntzen duten neurriei buruz hausnartzera gonbidatzen du.

1. adierazlea – Babes-politika

Ba al du ikastetxeak haurrak eta nerabeak edozein indarkeria motaren aurrean babesteko politika edo konpromiso espliziturik?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Haurren babesa ikastetxearen nortasunaren eta balioen parte izan behar da. Konpromiso esplizitu bat izateak erabakiak bideratzen, lehentasunak zehazten eta tratatu onean oinarritutako kultura partekatua sortzen laguntzen du.

2. adierazlea – Ongizate eta babesaren koordinazioa

Hezkuntza-komunitate osoak ba al daki nork betetzen duen Ongizate eta Babeserako Koordinazioaren funtzioa eta zeintzuk diren haren ardura nagusiak?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Argi identifikatutako figura bat izateak koordinazioa errazten du, arrisku-egoeren aurrean erantzuna hobetzen du eta ikasleei, familiei eta langileei erreferente irisgarri bat eskaintzen die.

Babesaren kulturarako bidea

3. adierazlea – Erantzukizun partekatua

Ikastetxeko langile guztiek ulertzen al dute haurren babesaren erantzukizun partekatua dela, haien lanpostua edo eginkizuna edozein dela ere?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Babesa ez da zuzendaritza-taldearen edo ongizatearen koordinazioaren ardura soilik. Langile guztiek seinaleak antzeman ditzakete, espazio seguruak sortu eta prebentzioan lagundu dezakete, beren jardun-eremutik.

4. adierazlea – Ikasleen parte-hartzea

Ikasleek ba al dakite ikastetxeko zein heldurengana jo dezaketen laguntza behar badute, kezka bat adierazi nahi badute edo indarkeria-egoera bat jakinarazi nahi badute?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Haurrek eta nerabeek laguntza eskatzeko aukera handiagoa dute badakitenean nork entzun diezaiekeen, serio hartuko dituztela uste dutenean eta ikastetxea beldurrik gabe adierazteko espazio seguru dela hautematen dutenean.

5. adierazlea – Berrikuspena eta hobekuntza

Ikastetxeak aldizka berrikusten al ditu babes-neurriak, hobetu beharreko arloak identifikatzen al ditu eta bere jarduerak eguneratzen al ditu beharrezkoa denean?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Babesaren kultura ez da behin bakarrik lortzen den helburu bat. Ikastetxearen jardunbideak ebaluatzea, esperientziatik ikastea eta behar berrietara egokitzea eskatzen du, gero eta babes eraginkorragoa bermatzeko.

Babesaren kultura konpromisoarekin hasten da

Ingurune seguruak sortzeko askoz gehiago eskatzen du haurrentzat eta nerabeentzat, arauak edo protokoloak izatea baino. Ikasleen ongizatea eta eskubideak erabaki guztien erdigunean kokatuko dituen erakundearen konpromisoa behar du.

Babesa ikastetxearen kulturaren parte denean, banakako erantzukizuna izateari uzten dio, eta hezkuntza-komunitate osoak partekatutako helburu bihurtzen da.

Babesaren kulturarako bidea

2. BLOKEA

Langileen prestakuntza

Prestakuntza babes eraginkorraren oinarria da

Ingurune seguruak sortzeko, ikastetxean lan egiten duten pertsona guztiek haurren eta nerabeen aurkako indarkeria-egoerak prebenitzeko, detektatzeko eta horien aurrean esku hartzeko beharrezkoak diren ezagutzak, trebetasunak eta tresnak izan behar dituzte.

Prestakuntzak ez du soilik legezko betebeharrak edo jarduteko protokoloak ezagutzeko aukera ematen; horrez gain, behar bezala erantzuteko segurtasuna eskaintzen du, kalte gehigarria eragin dezaketen jarduerak saihesten ditu eta hezkuntza-komunitate osoak partekatutako babesaren kultura sustatzen du.

Bloke honek langileen prestakuntza-mailari eta ikastetxeak egoera horiei prebentzioaren eta tratatu onaren ikuspegitik aurre egiteko duen prestaketari buruz hausnartzera gonbidatzen du.

6. adierazlea – Irakasleen prestakuntza

Irakasleek berariazko prestakuntza jaso al dute haurren eta nerabeen aurkako sexu-indarkeria prebenitzeari, detektatzeari eta horren aurrean esku hartzeari buruz?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Prestakuntzak alerta-seinaleak antzemateko, errebelazio baten aurrean behar bezala erantzuteko eta indarrean dagoen araudiaren arabera jarduteko ezagutzak eta tresnak eskaintzen ditu.

7. adierazlea – Langile guztien prestakuntza

Irakasleak ez diren langileek ere (administrazioa, jantokia, garbiketa, eskolaz kanpoko jarduerak, garraioa, etab.) beren eginkizunetara egokitutako prestakuntza jaso al dute?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Ikastetxeko heldu guztiek eginkizun garrantzitsua izan dezakete ikasleen babesean. Babesaren kultura batek esan nahi du profesional bakoitzak bere erantzukizuna ezagutzea eta arrisku-egoera bat antzematen badu nola jokatu jakitea.

Babesaren kulturarako bidea

8. adierazlea – Esku hartzeko segurtasuna

Ikastetxeko langileak prest sentitzen al dira behar bezala erantzuteko haur edo nerabe batek indarkeria- edo abusu-egoera bat kontatzen badu?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Pertsona askok protokoloa ezagutzen dute, baina ez dira beti seguru sentitzen jarduteko unean. Prestakuntza praktikoak lasaitasunez erantzuten, epaitu gabe entzuten eta biktima lehen unetik babesten laguntzen du.

9. adierazlea – Alerta-seinaleen ezagutza

Langileek ba al dakizkite indarkeria- edo abusu-egoera bat susmaraz dezaketen adierazle nagusiak?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Detekzio goiztiarrak babeserako aukerak handitzen ditu eta baliabide egokiak ahalik eta lasterren aktibatzea ahalbidetzen du.

10. adierazlea – Etengabeko prestakuntza

Ikastetxeak aldizkako prestakuntza-ekintzak planifikatzen al ditu langileen ezagutzak eguneratuta mantentzeko?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Araudia, ebidentzia zientifikoa eta indarkeria-moduak bilakatuz doaz. Etengabeko prestakuntzak erantzun egokia eta kalitatezkoa mantentzea ahalbidetzen du.

Prestakuntzak begiratzeko modua eraldatzen du

Prestakuntza ez datza soilik informazioa eskuratzean; arrisku-egoerak antzematea, segurtasunez erantzutea eta tratu onean oinarritutako hezkuntza-harremanak sortzea ahalbidetuko duen ikuspegi partekatua garatzean ere badatza.

Prestatutako talde batek babeserako tresna gehiago ditu.

Babesaren kulturarako bidea

3. BLOKEA

Ikasleekin prebentzioa

Prebenitzeko hezteak: ikasleei tresnak eta baliabideak ematea

Haurren eta nerabeen aurkako sexu-indarkeriaren prebentzioa arrisku-egoera bat agertu baino askoz lehenago hasten da. Ikastetxeek funtsezko eginkizuna dute ikasleei errespetuan, adostasunean, berdintasunean eta tratu onean oinarritutako harremanak eraikitzen laguntzen dieten gaitasunak garatzen.

Etaparen ebolutibo bakoitzera egokitutako prebentzio-hezkuntzari esker, haurrek eta nerabeek beren eskubideak ezagutzen dituzte, egoera deserosoak edo kaltegarriak identifikatzen ikasten dute eta laguntza behar dutenean nora jo jakiten dute.

Bloke honek ikastetxeak prebentzioa bere hezkuntza-proiektuan eta ikasleen ikaskuntza-esperientzietan nola txertatzen duen hausnartzera gonbidatzen du.

11. adierazlea – Hezkuntza afektibo-sexuala

Ikastetxeak ikasleen adinera eta etapa ebolutibora egokitutako hezkuntza afektibo-sexualeko edukiak garatzen al ditu?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Hezkuntza afektibo-sexual egokiak norberaren gorputza ezagutzea, beste pertsonetako errespetua, mugak identifikatzea eta harreman osasungarriak garatzea sustatzen du.

12. adierazlea – Adostasuna eta norberaren mugak

Ikasleek beren mugak eta beste pertsonenak identifikatzen, adierazten eta errespetatzen ikasten al dute?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Adostasuna eta norberaren mugak txikitatik ulertzeak presioan, desberdintasunean edo errespetu faltan oinarritutako harremanak prebenitzen laguntzen du.

Babesaren kulturarako bidea

14. adierazlea – Arrisku digitalen prebentzioa

Ikastetxeak teknologien, sare sozialen eta ingurune digitalen erabilera segurua eta arduratsua lantzen al du ikasleekin?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Ingurune digitalak haur eta nerabeen eguneroko bizitzaren parte dira. Teknologiaren erabilera seguruan hezteak aukera ematen du ezezagunekin harremanetan jartzea, irudiak adostasunik gabe zabaltzea edo indarkeria digitalaren hainbat modu bezalako arriskuak identifikatzeko.

15. adierazlea – Trebetasun pertsonalen garapena

Ikastetxeak autoestimua, emozioen kudeaketarekin, gatazken konponbidearekin eta errespetuan oinarritutako harremanekin lotutako trebetasunak sustatzen al ditu?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Gaitasun pertsonalak eta sozialak indartzeak ikasleei beren emozioak ezagutzen, beren beharrak adierazten, harreman osasungarriak ezartzen eta behar dutenean laguntza eskatzen laguntzen die.

Prebentzioa arriskua baino lehenago hasten da

Sexu-indarkeria prebenitzea ez datza soilik arrisku-egoerei buruz hitz egitean. Errespetuan, norberaren gorputzaren ezagutza, emozioen adierazpenean eta laguntza eskatzeko gaitasunean oinarritutako hezkuntza sortzean datza.

Ikastetxe batek tresna horiek eskaintzen dituenean, haur eta nerabeak autonomia, segurtasun eta konfiantza handiagoz hazten laguntzen du.

Prebentziorik onena haur eta nerabe bakoitzak bere eskubideak ezagutzea, bere mugak aitortzea eta beti laguntza eska dezakeela jakitea ahalbidetzen duena da.

Babesaren kulturarako bidea

4. BLOKEA

Familiarikiko parte-hartzea eta lankidetzak

Haurren babesa komunitatean eraikitzen da

Familiak funtsezko eginkizuna dute haurren eta nerabeen babesean eta ongizatean. Hala ere, indarkeriaren prebentzioa ezin da familiengan soilik utzi: ikasleen bizitzaren parte diren eragile guztien arteko lankidetzak eta koordinazioa behar ditu.

Babesarekin konprometitutako ikastetxe batek familiarekin komunikatzeko guneak sortzen ditu, informazio egokituak eskaintzen du eta errespetuan, tratu onean eta entzutean oinarritutako hezkuntza sustatzen du.

Bloke honek ikastetxeak familiak babesaren kulturaren parte aktibo gisa nola txertatzen dituen hausnartzera gonbidatzen du.

16. adierazlea – Informazioa eta sentsibilizazioa

Ikastetxeak indarkeriaren prebentzioari, tratu onari eta haurren babesari buruzko informazioa eta baliabideak eskaintzen dizkie familiei?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Familiaren sentsibilizazioak arrisku-egoerak antzematen, seme-alabei behar bezala laguntzen eta ikastetxean landutako prebentzio-mezuak indartzen laguntzen du.

17. adierazlea – Komunikazioa eta konfiantza

Ikastetxeak ba al ditu bide argi eta irisgarriak familiak zalantzak, kezak edo izan daitezkeen arrisku-egoerak helarazi ahal izateko?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Konfiantzan oinarritutako komunikazioak familiak nora jo behar duten jakitea errazten du, eta erantzun goiztiarra sustatzen du ikasleen ongizatearekin lotutako kezka bat sortzen denean.

Babesaren kulturarako bidea

18. adierazlea – Familien parte-hartzea

Ikastetxeak familien parte-hartzea sustatzen al du ingurune seguruak eta tratu onean oinarritutako harremanak eraikitzeko?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Prebentzioa eraginkorragoa da errespetuarekin, mugekin eta zaintzarekin lotutako mezuak eta balioak modu koherentean lantzen direnean haurrak eta nerabeak hazten diren gunes desberdinetan.

19. adierazlea – Hezkuntza digitala familian

Ikastetxeak ingurune digitalaren arriskuei eta aukerei buruzko orientazioa eskaintzen al die familiei, teknologiaren erabilera seguruak eta arduratsua sustatuz?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Bizitza digitala haurren eta nerabeen garapeneraren parte da. Arlo honetan familiei laguntzek ezezagunekin harremanetan jartzea, irudien erabilera abusiboa, ziberjazarpena edo sexu-indarkeria digitala bezalako egoerak prebenitzen laguntzen du.

20. adierazlea – Hezkuntza-koherentzia eta tratu ona

Ikastetxeak familiekiko errespetuan, entzutean, komunikazioan eta tratu onean oinarritutako hezkuntza-jarraibideak sustatzen al ditu?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Haurrek eta nerabeek beren bizitzako gunes desberdinetan errespetuari, mugei, zaintzari eta babesari buruzko mezu koherenteak jasotzen dituzten inguruneetan hazi behar dute.

Familiak eta eskola: babes-sare partekatua

Haurren aurkako indarkeriaren prebentzioak begirada eta ahalegin desberdinak batzea eskatzen du. Ikastetxeak eta familiek konfiantzatik eta lankidetzatik lan egiten dutenean, ikasleen beharrak antzemateko, zailtasunei laguntzeko eta haien garapenerako gunes seguruak sortzeko aukerak handitzen dira.

Babesaren kulturarako bidea

5. BLOKEA

Indarkeria-egoeren detekzioa eta esku-hartzea

Identifikatzen eta erantzuten jakitea ere babesaren parte da

Prebentzioa funtsezkoa den arren, ikastetxeek ere prest egon behar dute haur edo nerabe baten susmoa, alerta-seinale bat edo errebelazio bat agertzen denean jarduteko.

Erantzun egoki batek ezarritako prozedurak ezagutzea, lasaitasunez jardutea, epaitu gabe entzutea eta ikasleen babesa bermatzea eskatzen du, haien ondoeza areagotu dezaketen jarduerak saihestuz.

Bloke honek ikastetxeak balizko indarkeria-egoerak detektatzeko, baliabide egokiak aktibatze eta ikasleei zaintza eta babesaren ikuspegitik laguntzeko duen gaitasunari buruz hausnartzera gonbidatzen du.

21. adierazlea – Protokolo argiak eta ezagunak

Ikastetxeak ba al du haurren eta nerabeen aurkako indarkeria-egoeren aurrean jarduteko protokolo bat, langileek ezagutzen dutena?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Protokolo argi batek helduek nola jardun behar duten jakitea ahalbidetzen du, erantzun inprobisatuak saihesten ditu eta haurren edo nerabearen babesean oinarritutako esku-hartze koordinatua errazten du.

22. adierazlea – Errebelazio baten aurreko erantzuna

Ikastetxeko langileek ba al dakite nola jardun haur edo nerabe batek indarkeria- edo abusu-egoera bat jakinarazten duenean?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Heldu batek errebelazio baten aurrean ematen duen erantzunak haurren edo nerabearen konfiantzan eta haren babes-prozesuan eragina izan dezake. Entzutea, sinestea eta laguntzea funtsezko elementuak dira.

Babesaren kulturarako bidea

23. adierazlea – Erregistroa eta komunikazioa

Ikastetxeak ba al ditu balizko indarkeria-egoera bat erregistratzeko, komunikatzeko eta dagozkion baliabideetara bideratzeko jarraibide argiak?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Informazioa behar bezala biltzeak eta koordinatzeak ikasleak babestea eta egoera zerbitzu eta profesional egokiek artatuko dutela bermatzea ahalbidetzen du.

24. adierazlea – Konfidentzialtasuna eta babesa

Ikastetxeak bermatzen al du balizko indarkeria-egoerekin lotutako jarduerak haurren edo nerabearen intimitatea, konfidentzialtasuna eta ongizatea babestuz egiten direla?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Haurren babesteak segurtasun fisikoa ez ezik, ongizate emozionala ere zaintzea dakar. Informazioaren kudeaketa egokiak beharrezkoak ez diren esposizioak saihesten ditu eta ikasleen duintasuna babesten du.

25. adierazlea – Jardun baten ondorengo jarraipena eta hobekuntza

Ikastetxeak berrikusten al ditu indarkeria-egoera baten ondoren egindako jarduerak, ikaskuntzak identifikatzeko eta bere prozedurak hobetzeko?

☐ Bai ☐ Neurri batean ☐ Ez

Zergatik da garrantzitsua?

Egoera bakoitzak ikasteko eta ikastetxearen babes-neurriak indartzeko aukera ematen du. Ondorengo berrikuspenak hobetu beharreko beharrak antzematen eta gero eta erantzun egokiagoa sendotzen laguntzen du.

Ondo jardutea ere prebentzioa da

Indarkeria-egoera baten aurrean erantzuteko prest egotea prebentzioaren parte da. Ikastetxe babeslea ez da inoiz zailtasunik sortzen ez den ikastetxea, baizik eta haur edo nerabe batek laguntza behar duenean behar bezala jarduteko beharrezkoak diren tresnak, ezagutzak eta laguntzak dituen.

Babesaren kulturarako bidea

Bost zutabe zeharkatu ditugu babesaren kultura bat eraikitzeko

Babesa urratsez urrats eraikitzen da

Gida honetan zehar, ikastetxe babesle baten parte diren hainbat elementuri buruz hausnartu dugu.

Zutabe horietako bakoitzak haurrek eta nerabeek segurtasunez, konfiantzaz eta errespetuz garatu ahal izateko inguruneak sortzen laguntzen du.

Babesaren kultura ez da neurri bakar baten mende egoten, baizik eta erakundearen konpromisoaren, prestakuntzaren, prebentzioaren, lankidetzaren eta erantzuteko gaitasunaren konbinazioaren mende.

Eta orain, zer egingo dugu informazio honekin?

Autodiagnostiko honen balioa ez datza soilik ikastetxearen egungo egoera ezagutzean, baizik eta informazio hori erabiltzean indarguneak identifikatzeko, beharrak antzemateko eta hobekuntzarako lehentasunak ezartzeko.

Aurrerapen txiki bakoitzak hezkuntza-espazio seguruagoak eta babesleagoak eraikitzen laguntzen du.

Emaizten interpretazioa

Zer esaten digute gure erantzunek?

Autodiagnostiko honen helburua ez da ikastetxeak kalifikatzea edo alderatzea. Une honetan ikastetxearen egoeraren argazkia eskaintzea eta indarguneak zein hobetu beharreko arloak identifikatzen laguntzea da.

Emaitzak interpretatzeko, berrikusi kategoria bakoitzean lortutako erantzunen kopurua eta erreparatu bereziki aurrera egiteko tarte handiena duten adierazleei.

Erantzunen irakurketa

Gehienbat «Bai»

Babesaren kultura finkatua

Ikastetxeak haurren babesera bideratutako neurriak, ezagutzak eta jardunbideak ditu. Garrantzitsua da jarduera horiei eustea, aldizka berrikustea eta hezkuntza-komunitate osoaren inplikazioa indartzen jarraitzea.

Gehienbat «Neurri batean»

Garatzen ari den babesaren kultura

Ikastetxeak dagoeneko babes-ekintzak abiarazi ditu, baina badira indartu daitezkeen alderdiak. Lehentasun zehatzak identifikatzea eta hobekuntzarako helburu txikiak ezartzea gomendatzen da.

Gehienbat «Ez»

Aurrera egiteko aukera

Emaitzak adierazten du badirela arreta behar duten arlo garrantzitsuak. Ez da balorazio negatiboa, baizik eta babes-neurriak eta -estrategiak eraikitzen hasteko aukera bat.

Eta orain, zer egingo dugu emaitzekin?

Hausnarketa hobekuntza-ekintza bihurtzea

Hobetu beharreko arloak identifikatzea da lehen urratsa. Hurrengo, informazio hori konpromiso zehatz bihurtzea da, babesaren kultura sendoago baterantz aurrera egiteko aukera emango dutenak.

Ez da beharrezkoa alderdi guztiak aldi berean lantzea. Ikastetxe bakoitzak bere lehentasunak ezar ditzake, bere beharrak, baliabideak eta errealitatea kontuan hartuta.

Lehenetsi hobetu beharreko zuen arloak

Nondik hasi erabakitzeko, galdera hauek egin diezazkiokezu zuen buruari:

Zein alderdik behar dute arreta handiagoa?

Berrikusi **«Ez»** edo **«Neurri batean»** markatu dituzuen adierazleak eta hautatu garrantzitsuentzat jotzen dituzuenak.

Zer lortu nahi dugu?

Zehaztu aurrera egitea ahalbidetuko duen helburu zehatz eta errealista bat. Adibidez: «Ikastetxeko langile guztiek indarkeria-egoera posibleen aurrean jarduteko protokoloa ezagutzea lortzea.»

Zer ekintza egin ditzakegu?

Pentsatu martxan jar daitezkeen ekintza txikietan. Adibidez:

- Berariazko prestakuntza egitea.
- Protokolo bat berrikustea.
- Koordinazio-gune bat sortzea.
- Familiekiko komunikazioa hobetzea.

AURRERA EGITEN JARRAITU

Babesa bide partekatua da

Babesaren kultura bat eraikitzeak konpromisoa, prestakuntza eta etengabeko berrikuspena eskatzen ditu. Ikastetxe bakoitza errealitate desberdin batetik abiatzen da, eta bere behar eta aukeretatik aurrera egin dezake.

Garaitzatik ikastetxeei eta profesionalei laguntzen diegu prozesu honetan, honako ekintza hauen bidez:

Prestakuntza espezializatua

Hurrekin eta nerabeekin lan egiten duten profesionalei zuzendutako prestakuntza-guneak, indarkeriaren prebentzioari, detekzioari eta esku-hartzeari buruzko ezagutzak indartzeko.

Sexu-hezkuntzako eta Indarkerien Prebentziorako programak

Etaparen desberdinetara egokitutako tailerrak eta hezkuntza-proposamenak, ikasleekin tratatu ona, norberaren mugak, adostasuna eta hezkuntza afektibo-sexuala bezalako alderdiak lantzeko.

Ikastetxeei laguntza

Jardunbideak berrikusteko, babesaren kultura indartzeko eta hezkuntza-ingurune seguruagoak sortzeko aurrera egiteko laguntza.

Lanean jarraitzeko baliabideak

- Ikastetxearen babes-neurriak aldizka berrikustea.
- Profesionalen arteko koordinazio-guneak mantentzea.
- Hezkuntza-komunitatea prestatzen eta sentsibilizatzen jarraitzea.
- Haur eta nerabeen ahotsa beti entzutea.

KONTAKTUA

Konponketa- eta berreskuratze-prozesuetan laguntzen dugu

Haurren sexu-indarkeriaren prebentzioaren alde lan egiten dugu, baita sexu-abusuaren eta haurren tratatu txarren biktima diren helduei laguntzen ere.

Sentsibilizazio-, prestakuntza- eta prebentzio-ekintzak garatzen ditugu profesionalei, erakundeei eta hezkuntza-komunitateari zuzenduta, haurrentzat eta nerabeentzat gunek seguruagoak eta babesleagoak sustatuz.

Babesaren kultura eraikitzen aurrera egiten jarraitu nahi duzu?

Ikastetxeen eta erakundeen eskura gaude, prebentziorako, detekziorako eta esku-hartzerako tresnak indartu nahi badituzte.

www.garaitza.org

@asociaciongaraitza

696282277

prevenciongaraitza@gmail.com

Euskal Herria, Kantabria, Errioxa, Nafarroa, etab. Online prestakuntza egiteko aukera Estatu osoan.

Zerbitzuak

- Profesionalentzako prestakuntza
- Sexu-hezkuntzako eta Indarkerien Prebentziorako tailerrak
- Erakundeei eta ikastetxeei laguntza
- Haurren babesari buruzko sentsibilizazioa
- Gainbegiratze profesionaleko taldeak

